

(อม.๓๐)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๔๖/๒๕๕๙
คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๔๐/๒๕๖๐

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายสุชาติ รัตนชาติ ผู้คัดค้าน

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลแม่ขี อำเภอดงหลวง จังหวัดพัทลุง ห้ามมิให้ผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง กับลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙, ๓๔ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหมายเรียกและสำเนาคำร้องให้ผู้คัดค้านแล้ว ผู้คัดค้านไม่มาศาลและไม่ยื่นคำคัดค้าน

พิเคราะห์คำร้อง และเอกสารประกอบคำร้องแล้ว เห็นว่า คดีวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องเรียกพยาน มาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้คัดค้านได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลแม่ขี อำเภอดงหลวง จังหวัดพิจิตร เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๒ พ้นจากตำแหน่งตามนายกเทศมนตรี ตำบลแม่ขีที่ถึงคราวออกตามวาระเมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๕๕ ผู้คัดค้านยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งแล้ว แต่ไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ผู้ร้องมีหนังสือแจ้งให้ผู้คัดค้านชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผล ของการไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องแล้ว แต่ผู้คัดค้านเพิกเฉย

มีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้คัดค้านจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสาร ประกอบต่อผู้ร้องภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี หรือไม่ เห็นว่า ขณะผู้คัดค้านดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลแม่ขี พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ (๗) และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๖) (ค) กำหนดให้เลขานุการนายกเทศมนตรีตำบล เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ แต่ผู้ร้องออกประกาศคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๐ เป็นต้นไป โดยยกเลิกความใน (๕) (๖) และ (๗) ของข้อ ๔ ของประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ และไม่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง ที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชี แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องอีกต่อไป ซึ่งประกาศของผู้ร้องดังกล่าวออกโดยอาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๔ (๗) (๘) ประกอบมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย

การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาและมีผลบังคับเช่นกฎหมาย จึงทำให้ผู้คัดค้านมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มีหน้าที่ต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อผู้ร้อง ตามความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ อันเป็นองค์ประกอบความผิดตามมาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งความผิดตามมาตรา ๑๑๙ มีโทษจำคุกและปรับอันเป็นโทษทางอาญาตามประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีถือว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำ เช่นนั้นไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้คัดค้านซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดนั้น ย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง ส่วนความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งมีบทบัญญัติห้ามมิให้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง อันเป็น บทบัญญัติจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลในการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อประกาศของผู้ร้อง ไม่ได้กำหนดให้ตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลมีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ต่อผู้ร้องแล้ว กรณีจึงไม่อาจบังคับตามบทบัญญัติข้อห้ามในส่วนนี้ได้ ปัญหาแม้ผู้คัดค้านไม่ยกขึ้นต่อสู้ แต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๘ วรรคสอง

พิพากษายกคำร้อง.

นายอชิป จิตต์สำเร็จ

นายนิพันธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกคา

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์

นายจักร์ชัย เยพิทักษ์

นายแรงรณ ปรีพนธ์พจนพิสุทธิ์

นายสมจิตร ทองศรี

นายเกียรติพงษ์ อมาตยกุล

นายพิสุทธิ์ ศรีขจร